

PROJEKAT NASTAVKA GRADNJE

MAGISTRALNI PUT BROJ M-5 (E 761)

BIHAÈ – JAJCE –SARAJEVO – PALE – PRAÈA – HRENOVICA – MESIÆI – USTIPRAÈA – VIŠEGRAD –
JUGOSLOVENSKO-BOSANSKA GRANICA –UŽICE – ÈAÈAK – PARAÈIN – ZAJEÈAR – JUGOSLOVENSKO-
BUGARSKA GRANICA

DOVRŠETAK IZGRADNJE TUNELA STAMBOLÈIÆ

Opis projekta

Magistralni put M-5 Sarajevo – Mesiaei nalazi se na pravcu Evropskog puta broj 761. (E 761).

To je put koji se proteže prirodni pravcem i to dolinama rijeka Miljacke dionica od Pala do Sarajeva i rijeke Praee od Podgraba do Mesiaea . Ovo je put koji na cjelokupnoj dionici nema uspona , prevoja , a cjelokupna dionica je usklađena sa Evropskim standardima korištenja u svim uvjetima .

Trenutno imamo situaciju da je urađena trasa sa prvom asvaltnom podlogom od Sarajeva da Hrenovice izuzev tunaela na Stambolèiaeu èija izgradnja je prekinuta 1991 godine.

Cilj projekta

Magistralni put M-5 Sarajevo – Mesiaei u svojoj krajnjoj namjeni ima za cilj uvezivanje jugoistoene Bosne sa njenim centralnim djelovima savremenom , ekonomski rentabilnom , brzom i najkraeom putnom komunikacijom .

Puštanjem u promet ove saobraæajnice cjelokupni transport iz zemalja južnog i istoenog Balkana ka središnjem dijelu Balkana i Evropi bi bio preusmjeren na ovu komunikaciju , koja bi ustvari postala i glavna saobraæajnica za pomenutu regiju.

Znaèaj projekta

Veliki dio prostora , podruèja i naselja koja gravitiraju u djelovima gdje nije urađena osnovna trasa puta ustvari nemaju putnu komunikaciju , tako da je ogroman broj prirodnih potencijala neiskorišten . Ovdje se radi i o ekološki èistom prostoru prilagodivom za ubrzani razvoj , kako određenih privrednih grana , tako i prateæih neprivrednih subjekata .

Veæi broj prijeratnih stanovnika sa ovih podruèja je trenutno raseljen u gradovima / Sarajevo , Pale ... / i nije adekvatno zastupljen u zaposlenju , a samim tim nemože ostvarivati ni kvalitetne usluge zdravstva , školstva itd . Razlog za ovakvo stanje je opšte

prirode jer raseljeno stanovništvo sa ovih prostora nije edukovano za obavljanje poslova koje trenutno nude gradske sredine . Povratkom na svoja imanja stvorili bi se uvjeti za oživljavanje poljoprivrede i stoèarstva , kao i razvoj šumarstva . Prolaskom ovakve putne komunikacije cjelokupno područje doživjelo bi preobražaj koji bi se ogledao u napretku privrede i prateæe neprivredne strukture .

Mimo lokalnog znaèaja ovaj projekat ima državni i širi međudržavni znaèaj . Obzirom da se cjelokupna dionica puta proteže prirodnim nizinskim pravcima koji tokom cijele godine imaju umjerene klimatske uslove i na dionici nepostoje usponi , prevoji , oštre krivine ,opasne dionice i td . Naj bitnija èinjenica ogleda se u ekonomskoj opravdanosti korištenja puta gdje su pokazatelji i indeks održavanja , korištenja , kao i utroška goriva na ovom putu naj minimalniji.

Lokacija projekta

Lokacija ovog projekta je dionica puta Hrenovica – Mesiaèi i dovršetak gradnje tunela na Stambolèiaèu.

Stanje i stepen gotovosti projektne dokumentacije

Ukupna dužina koja je kanjonska(dolinska) je 19.772 km.Urađen je glavni projekat za dionicu Hrenovica- most na rijeci Praèi dužine 4,94 km.,Sudiaèi-Mesiaèi dužine 8,79 km.Urađena su dispoziciona rješenja za mostove,a projektnu dokumenatciju je radio PZ"Traser" Sarajevo.

Tehnièki standardi projektovanja

Vraè= 80(60) km/h

Š kolovoza= 2x3,25 m 1

Š asf.iv.trake= 2x0,30 m1

Š bankina= 2x 1,00 m1

Š rigola= 0,75 m1

Širina planuma na nasipu je 9,10 m1

Na trasi je primjenjen minimalni radijus $R_h=180$ m1,19 puta dok su ostali radijusi znatno veæi.U području tunela primjenjeni su radijusi minimalbno $R=250$ m1.U visinskom pogledu niveleta ima povoljnje uslove,neprekidno je u padu bez kontra padova ,u nagibu 0,32% - 2 %,pri èemu se poštovao uspon hidroelektrane HE"Mesiaèi".Najviša kota na

relaciji je 625 m nadmorske visine. Na trasi ima 8 mostova ukupne dužine 358 m 1,21 tunel, ukupne dužine 5.160 m¹, mostovi su na rijeci Praèi dužine 40-50 metara, a najduži u Mesiaima 120 metara. Najduži tunel je oko 500 metara.

KARAKTERISTIKE MAGISTRALNO PUTA M-5 DIONICA Hrenovica –Mesiaei

1. Građevinska dužina 19,772 km
2. R min = 180, kom 19
3. Max nagib 1,04 % na metru dužnom
4. Iskop 274.978 m³
5. Nasip 71934 m³
6. Beton 37.406 m³
7. Prpusti od 1-5 m 510 m¹
8. Broj dužina mostova kom 8
i vijadukta m¹ 358
9. Broj dužina tunela kom 2 m¹=5161

Relacija: Hrenovica – Mesiaei dužina 19,77 km. IZVOĐENJE RADOVA PO FAZAMA

Radovi æe se obavljati po fazama.

U prvoj fazi bi se izveli radovi koji æe obezbijediti prohodnost puta za motorni saobraæaj na cijeloj relaciji Hrenovica – Mesiaei.

U tom cilju bi se izveli radovi fazno po pozicijama koje æe omogućiti što brže stavljanje puta u funkciju, što znaèi:

I FAZA

Radovi na donjem stroju, na trasi, do kote posteljice, kao što su: iskopi, nasipi, potporni i obložni zidovi, osiguranje škarpi, rigoli, jarkovi i dr. Mostovi bi se u potpunosti završili, a u tunlima bi se izvršili samo iskopi, ankeri i špric beton sve do kote posteljice.

II FAZA

Koja vremenski nije određena, izvele bi se eventualne popravke na prethodnoj fazi, po ojoj æe se odvijati saobraæaj, zatim radovi na gornjem stroju a to su: kolovozna konstrukcija (tampon asfalst i dr.) dovršili tuneli (betonske obloge, izolacije, kolovoz i dr.).

Troškovi graðenja: I FAZA

Dionica Hrenovica – Sudiæi.....34.151.100 KM.
Dionica Sudiæi – Mesiaei .....28.659.445 KM.
U K U P N O: 62.810.545 KM.

II FAZA

Dionica Hrenovica – Sudiæi.....19.017.785 KM.
Dionica Sudiæi – Mesiaei.....13.144.626 KM.
UKUNO 32.162.411 KM

SVE UKUPNO 1 + 2 FAZA .....94.972.956 KM.
Ili što prosjeèno iznosi **4.803.892 KM.** po kilometru.
Tunel Stambolèiaæ 14.000.000 KM.

NAPOMENA:

Na prethodnoj trasi Hrenovica – Mesiaei po navedenom idejnom projektu ima 23 tunela ukupne dužine 4273 m, od kojih je najduži 496 m, i 8 mostova ukupne dužine 315 m raspona od 30 do 40 m. A jedan duži most je u Mesiaeima na ušæu rijeke Rakitnice u rijeku Praèu.